

UŽPALIŲ

Užpalių seniūnijos bendruomenės laikraštis

2021 m. rugsėjis

Gerbiami Užpalių krašto žmonės,

„Kiekvienas iš Jūsų domitės, kas vyksta pasaulyje, Lietuvoje, rajone, bet kartais nežinote svarbiausių naujienų iš Užpalių apylinkės. Norėdami Jus informuoti apie Užpalių seniūnijos gyvenimą nutarėme išleisti šį nedidelį leidinuką“ – šiais buvusio Užpalių seniūno Vyto Jurkos žodžiais 1996 metais, prieš 25 metus prasidėjo laikraščio „UŽ PALIŲ“ kelionė pas savo skaitytoją. Keitėsi laikraščio redaktoriai, leidėjai, bet jis pasiekdavo savo skaitytoją, nors ir su pertraukomis. Nuo 2018 m. jis yra leidžiamas spalvotas, 12 psl. apimties, sykį į ketvirtį.

Mieli laikraščio prenumeratoriai ir skaitytojai, planuodami, rinkdami medžiagą mes galvojame apie Jus ir norime, kad Jūs laikraščio puslapiuose rastumėte kuo daugiau įdomaus ir naudingo skaitymo. Gal ne visada pavyksta patenkinti Jūsų skaitymo poreikius, bet Jūs turite teisę siūlyti temas, kurias norite skaityti. Galite ir patys rašyti, diskutuoti laikraščio puslapiuose. Jis taps tik dar įdomesnis ir patrauklesnis. Kaip tai padaryti? Rašykite el. paštu uzpalenu.krivule@gmail.com, skambinkite tel. 8 614 52411, siųskite žinutes

į Facebook paskyras: Užpalių seniūnijos ir bendruomenių puslapį ir Užpalių bibliotekos puslapį. Kartu mes galime puikiai reprezentuoti savo kraštą.

Laikraščio „Už palių“ 25 – ojo jubiliejaus proga noriu padėkoti:

- laikraščio steigėjui, buvusiam seniūnui Vytui Jurkai: ačiū Jums už puikią idėją, jos įgyvendinimą ir reikšmingą palikimą mums;

- laikraščio prenumeratoriams ir skaitytojams: Jūs esate mums svarbūs ne tik šiandien, bet ir kiekvieną dieną, rengdami laikraštį galvojame apie tai kas Jums būtų svarbu, naudinga ir įdomu skaityti;

- laikraščio rengėjams: ačiū Jums už pilietiškumą, kūrybiškumo puoselėjimą ir meilę savo kraštui.

Gyvenimas – daina, poezija ir proza. Ir nei pakeisti, nei numatyti gali. Priimkit viską, ką nūnai jis duoda ir būkite laimingi tiek, kiek galite.

Bibliotekininkė, laikraščio redaktorė Vida Juškienė

Vėl susitikome

Rugsėjo 1- osios rytas išaušo giedras. Išsirikiavome paskui mokyklos vyriausiuosius ir išdidžiai patraukėme į Užpalių Šv. Trejybės bažnyčią. Su nerimu ir viltimi žengiamo į naujus mokslo metus. Sugrįžę iš šv. Mišių, būrėmės į

būrelius, džiaugėmės vieni kitais. Mūsų būrį papildė ir iš Vyžuonų į šventę atvykę mokinukai. Juos pasveikino ir mokyklos ženklelius įteikė Direktorius pavaduotoja ugdymui R. Gavėnienė. Ji džiaugėsi, kad atsineštoje pintinėlėje

daug padėkų geriausiems gimnazijos mokiniams. Liejosi posmai, skambėjo muzika, o visų širdis kuteno virpuly. Labai pasiilgome: mes – mokyklos, mokykla – mūsų... Patys mažiausieji prisistatė mokyklos bendruomenei drąsiai, tikime, kad jie bus puikūs mokiniai. Sveikinimo kalbas sakė Užpalių gimnazijos direktorius R. Žvirblis, Užpalių ir Vyžuonų seniūnijų seniūnai E. Keraminas ir J. Bučelienė, LIONS klubo vardu su Rugsėjo 1-ąja sveikino V. Vaškeliene, šmaikštų žodį tarė ir Utenos rajono savivaldybės tarybos narys V. Keraminas. Šventinėms kalboms pasibaigus, skubėjome į pirmąją pamoką, skubėjome pasidalinti išpuščiais, kvepiančiais vasara. Po pamokos aplankėme 6 kl. mokinių Viltės Adomaitytės ir Kotrynos Šukytės tapybos darbų parodą bibliotekoje, ją muzikiniu pasirodymu papuošė 6 kl. mokinys Jokūbas Šukys. 2021-2022 m. mokslo metai prasidėjo gražiai.

Nuotr. iš Užpalių gimnazijos archyvo

*Užpalių gimnazijos
jaunieji žurnalistai*

SVEIKINIMAI

Vilučių bendruomenė sukūrus šeimą sveikina
LAURĄ KOLESNIKOVAITĘ IR DAINIŲ GAUČĮ

*Mylėkit vienas kitą tyliai,
Mylėkit taip kaip myli paukščiai apsvaigę nuo laukų žiedų.
Neskinkite vienas kitam žvaigždžių, jos per aukštai
Nežadėkit vienas kitam saulės, ji per karšta
Dovanokite vienas kitam meilę.
Tegul ji bus amžina Jūsų gyvenimo palydovė.*

Kaniūkų krašto bendrija gražaus jubiliejaus proga sveikina:

BRONISLAVĄ RASAKEVIČIENĘ

*Ne skaičiai nulemia metus, o mūs darbai ir mintys.
Tai, kuo pradžiuginam kitus, mokėdami dalintis....
Tad linkim, kad nuo veido niekad nepranyktų šypsena,
O siela visada jaunystės liktų kupina.*

Nuotr. A. Indrašienės

Užpalių seniūnijos gyventojų vardu sveikiname ilgaamį: Kaniūkų kaimo gyventoją **GABIENĘ GENOEFA**, peržengusią 95 – ių gyvenimo metų slenkstį, užpaliečius **STANISLAVĄ ZIBERKIENĘ** ir **KAZY DIDŽIOKĄ**, peržengusius 90 – ies gyvenimo metų slenkstį.

*O buvo saulės, vėjo – buvo visko,
Svajonių laivas blaškėsi audrose.
Ne kartą ašara žvaigžde sutvisko,
Ne kartą džiaugsmas degė akyse.
Praskriejo metai, kaip viesulu praėjo.
O Jūs išlikote švelnūs ir ramūs,
Nes skausmus ir negandas mokėjote
Paversti šypsniu, praskaidrinti viltimi.*

Brandos egzaminai

Dar neišblėsus septyniasdešimt trečiosios abiturientų laidos išleistuvių įspūdžiams, vis pasigirsta klausimų apie abiturientų pasiekimus brandos egzaminuose. Galime pasidalinti keletu detalių. LR brandos atestatui, liudijančiam įgytą bendrąjį vidurinį išsilavinimą, abiturientai privalėjo išlaikyti ne mažiau kaip du egzaminus: privalomąjį lietuvių kalbos ir literatūros bei vieną pasirinktąjį. Brandos atestatus pelnė visi 12 šios laidos abiturientų: Vytautas Čeplinskas,

Rimgailė Geleževičiūtė, Odeta Kirvelytė, Deimantė Janukėnaitė, Karolis Kuodis, Samanta Sidabraitė, Dominykas Šarakauskas, Paulina Juzėnaitė, Gytis Malinauskas, Viktorija Tamulytė, Marius Pranaitis, Mantas Ząbulis.

Mūsų abiturientai pasirinko ir laikė 39 brandos egzaminus: 12 mokyklinių ir 27 valstybinius brandos egzaminus. Išlaikyti 36 (apytiksliai 92 %) pasirinkti brandos egzaminai. Biologijos VBE pasirinko 7 mokiniai, visi egzaminą išlai-

kė (bendras įvertinimo vidurkis - 47 balai). Fiziką rinkosi 2 mokiniai, abu egzaminą išlaikė, įvertinti 90 ir 25 balais. Anglų kalbos egzaminą rinkosi 4 mokiniai, visi sėkmingai išlaikė (bendras įvertinimo vidurkis - 64 balai). Rusų kalbos egzaminą rinkosi ir sėkmingai išlaikė vienas mokinys (65 balai). Matematika tapo iššūkiu: iš septynių laikusiųjų egzaminą trims šiek tiek pritrūko sėkmės. Mokyklinį dailės egzaminą pasirinko ir išlaikė du

mokiniai (įvertinimai 7 ir 5). Technologijų egzaminas taip pat sekėsi - jį išlaikė visi trys pasirinkę mokiniai (įvertinimai 10, 9, 7). Privalomasis lietuvių kalbos ir literatūros egzaminas buvo sėkmingas visiems abiturientams: 7 pasirinko ir išlaikė mokyklinį brandos egzaminą (įvertinimai nuo 8 iki 4 balų), o kiti penki pasirinko valstybinį lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzaminą, kurio įvertinimai itin aukšti: nuo 100 iki 74 balų (100, 96, 87, 86, 74). Šimtuką lietuvių kalbos ir literatūros egzamine pelnė Viktorija Tamulytė. Ši abiturientė apdovanota Utenos r. savivaldybės administracijos pinigine premija už aukščiausiąjį pasiekimą, laikant VBE. Viktorija - šių metų auksinė abiturientė.

Smagu, kad visi dvylika abiturientų sėkmingai įveikė nuotolinio mokymosi bei kitokius iššūkius ir įgijo vidurinį išsilavinimą. Smagu, kad visos dvylika šeimų, kuriose subrendo abiturientai, gali džiaugtis ir didžiutis savo vaikų pasiekimais. Smagu, kad galime padėkoti profesionaliam mokytojų kolektyvui, sėkmingai atlikusiam misiją – ugdyti ir auklėti, suteikti sparnus gyvenimo skrydžiui.

Prasmingų sprendimų, sėkmingų pasirinkimų.

*Direktorius pavaduotoja ugdymui
Renata Gavėnienė*

Nuotr. iš Užpalių gimnazijos archyvo

Užpaliėčių pasiekimai

Modelis vokiški siūlai BERNINA Siuvimo Stilius FB PASIŲRA Burda. Iškarpas

Nugalėtoja užpalietė

Aukštos klasės šveicarų siuvimo mašinų gamintojas BERNINA tesdama visame pasaulyje populiarėjančią antrinio panaudojimo temą „zero waste“, kai sąžoningai mažinamas atliekų kiekis, vasarą buvo paskelbusi konkursą. Ne paslaptis, kad po kelių gaminių pasiuvimo prisikaupia daug įvairių audinių likučių. Konkurso dalyvėms buvo siūloma siūloma nepirkti naujo audinio, o suteikti „antrą gyvenimą“ turimiems spintoje audinių likučiams ir sukurti iš jų naują ir įdomų gaminį.

Bendruomenės „Užpalėnų krivulė“ informacija

Kol graži rudens pradžia

Nuotr. Alės Šulcienės

Mūsų Viktorija – Utenos krašto Garbės pilietė

Utenos krašto garbės piliečių regalijos įteiktos trims iškiliems Utenos krašto žmonėms: rašytojui, dramaturgui, scenaristui, Nacionalinės kultūros

Nuotr. iš Utenos rajono savivaldybės psl.

ir meno premijos laureatui Sauliui Šalteniui už reikšmingą pilietinę, literatūrinę, kultūrinę veiklą ir Sąjūdžio idėjų puoselėjimą; rašytojui, aktorui, nusipelnusiam meno veikėjui Pranui Treiniui už aktorinę, kultūrinę, literatūrinę veiklą, garsinančią Utenos kraštą. Tarp iškiliausių uteniškių ir iš Užpalių kilusi žirgininkė Viktorija Jovarienė. Jai Utenos krašto garbės pilietės vardas su-

teikiamas už ilgą, atkaklų ir nuoširdų darbą puoselėjant žirgininkystės tradicijas, kaupiant ir saugant senuosius liaudies buitines, kultūros, tautodailės eksponatus ir įkurtą Žirgininkystės muziejų. Daug metų V. Jovarienė garsino Utenos kraštą dalyvaudama ristūnų žirgų lenktynėse, populiarino žirgininkystę, savo iniciatyva atnaujino ir

lankytojams atvėrė senuosius Užpalių dvaro pastatus, išsaugojo daugybę liaudies buitines ir tautodailės eksponatų, stiprino bendruomenės ryšius. Utenos krašto garbės piliečių regalijos buvo įteiktos rudenį vykusios jubiliejinės Utenos miesto šventės metu.

Mes, užpaličiai Viktoriją pasveikinsime per Rudens Lygiadienio – rudeninio užpaliėčių turgaus šventę.

Virginijus – policijos rėmėjas

Utenos rajono savivaldybės meras Alvydas Katinas jubiliejinio miesto gimtadienio proga Utenos rajono savivaldybės ženklu „Už gerumą Utenos krašto bendruomenei“ apdovanojo Virginijų Keraminą, Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato policijos

rėmėją, už aktyvią, neatlygintą, savanorišką veiklą užtikrinant viešąją tvarką ir visuomenės saugumą viešųjų renginių metu, dalyvavimą prevencinėje veikloje, dingusių asmenų paieškoje bei pagalbą policijai Covid-19 ligos (koronaviruso infekcijos) pandemijos metu.

Nuotr. iš Utenos rajono savivaldybės psl.

Skambantys kankleliai - Užpaliuose

Nueinanti vasara dovanuoja užpaličiams ir miestelio svečiams daug skambių ir įspūdingų akimirkų. Žinia, kad „Skambantys kankleliai“ vėl atkeliauja į Užpalius, pasklido jau anksčiau pavasarį, kada buvo paskelbti Lietuvos kultūros tarybos finansuoti projektai. Bendruomenės „Užpalėnų krivulė“ inicijuotas projektas „XII Lietuvos kanklininkų vasaros stovykla „Skambantys kankleliai 2021“ eks-

vanorių būrys, jos šeima, seniūnijos darbuotojai. Visų šių žmonių pastangų dėka Užpaliai švietė, džiugino ir kvietė sustoti, atrasti ir pažinti.

Rugpjūčio 27-ąją į Užpalius sugužėjo didelis pulkas kankliuojančio, dainuojančio ir linksmo jaunimo iš Anykščių, Biržų, Pasvalio, Utenos, Panevėžio r., Klaipėdos r. ir be abejo, šeiminių – Užpalių „Pasagėlė“. Deja, paskutinę akimirką aplinkybės

ziejui kanklininkai dovanuoja abrusus, dainavo, kankliavo, žiūrėjo filmus – juos demonstravo Birtutė Minutkienė ir susedomėję keliavo per Kamenyčios menes, kur jaunimą įdomiais pasakojimais užbūrė Viktorija Jovarienė ir Vida Juškienė. Pasibaigus ekskursijoms visų laukė labai skanios medžiotojų klubo „Užpaliai“ ir parduotuvės „Pauleta“ vaišės.

Vakare nuotaikingą koncertą dovanavo Užpalių gimnazijos roko grupė

Nuotr. D. Maračinskio

per tą komisijos buvo įvertintas labai gerai. Tad teliko suburti organizacinę ir kūrybinę grupes, pasiskirstyti veiklas ir kibti į darbus. Supratome, kad lengva nebus, nes situacija dėl Covid-19 pandemijos buvo labai neaiški ir neprognozuojama. Stovykla buvo planuota birželį, bet data vis keitėsi. Tačiau projekto neatsisakėme ir neprašovėme. Stovykla įvyko ir pavyko! Tad apie viską ir iš eilės...

Praeidami ar pravažiuodami pro miestelio centrinę aikštę jau nuo rugpjūčio 25-osios grožėjomis Šviečiančių kanklių parku. Instaliacijos autorė – Indrė Zabulytė, jos pasiūlyta ir įgyvendinta idėja džiugino gražiausiomis spalvomis ir įmantriomis kanklių konstrukcijomis iki pat rugsėjo 5-osios. Kad šis parkas šviestų ir džiugintų, reikėjo įdėti nemažai darbo ir išmonės. Indrei talkino šaunus sa-

sutrukdė atvykti mūsų visų mylimai Dieveniškų „Aušrelei“, Biržų „Agluonėlai“.

Laukė trys dienos kupinos naujų potyrių, smagių žygių, linksimų vakarajimų, staigmenų ir netikėtumų, bičiuliškų apsikabinimų. Jos prabėgo lyg žavi akimirka...

Pirmąją stovyklos dieną susirinkome „Kamenyčios“ muziejuje. Čia vyko vadovų sutiktuvės, juos pasveikino „Kamenyčios“ šeiminių Viktorija Jovarienė, maestro Algirdas Vyžintas, pirmųjų „Skambančių kanklelių“ iniciatoriai Asta Motuzienė ir Vytas Jurka, Užpalių seniūnas Eugenijus Keraminas, Užpalių gimnazijos direktorius Rimantas Žvirblis, „Užpalėnų krivulės“ pirmininkė Vida Juškienė.

Po darbingos repeticijos stovyklautojus pakvietėme į vakaro edukaciją Kamenyčioje „Užpalių Lino kelias“. Mu-

„Dark Light“, vadovas Aurelijus Jaudis. Grupė smagiomis dainomis ir įspūdingais šviesos efektais nepaliko nei vieno abejingo!

Antroji diena „Paslaptinga Sėlių žemė“ prasidėjo bendra repeticija, o po pietų mūsų laukė pažintiniai žygiai ir edukaciniai užsiėmimai „Žygeivių slėnyje“ kartu su vadovu Giedriumi Indrašiumi. Kruopščiai suplanuotos užduotys ir veiklos vos nenuėjo veltui – prapliupusi liūtis ne tik kiekvieną išmaudė iki siūlo galo, bet ir privertė pakoreguoti dienotvarkę ir lokacijos vietą. Tačiau šios nuo mūsų nepriklausančios aplinkybės dienos nesugadino – po karštos arbatos ir skanios kareiviškos košės grįžome į mokyklą, kur laukė nuotaikingas ir išradingas „Mokslininkų šou“ pasirodymas.

Trečioji diena „Užpaliai – nepranukelta į 5 psl.

Skambantys kankleliai - Užpaliuose

atkelta iš 4 psl.

eik pro šalį“. Vakarėjant į šventės vietą, kurią nuostabiomis gėlių kompozicijomis papuošė Vilučių ir Kaniūkų krašto bendrijos ir „Gero skonio“ klubo moterys, rinkosi užpalėnai ir miestelio svečiai. Buvo surengtas koncertas, kurio metu nuskambėjo jungtinio kanklių orkestro, susibūrusio šios stovyklos dėka ir repetavusio tik tris dienas, paruošta programa. Koncerte dalyvavo svečiai – Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos liaudiškų šokių kolektyvas „Aušra“, vadovaujamas Astos Vaitiekūnienės, ansamblis „Šilko stygos“ (Kaunas), vadovė Laura Lukenskienė, Anykščių kultūros centro tradicinių kanklių ansamblis „Laumakė“, vadovė Asta Motuzienė ir Užpalių klebonas Jonas Bučelis. Koncertą vedė kraštiečių Gražina Kadžytė, už nepriekaištingą įgarsinimą dėkojame Jorūnui ir Aurelijui Janaudžiams.

Nuskambėjo paskutinis koncerto akordas, svečių sveikinimai. Liks tik gražūs prisiminimai ir laukimas. Kitos šventės, kitų „Skambančių kanklelių“...

Nuoširdų AČIŲ tariame kiekvienam, atėjusiam į koncertą ar daly-

vavusiam stovyklos veiklose ir renginiuose. AČIŲ visiems, kurie labai laukė „Skambančių kanklelių“, juk profesoriaus Algirdo Vyžinto žodžiai, kad „Užpaliai – Lietuvos kanklių sostinė“ yra šventi ir tikri, ir jie pateisinti 100 procentų! AČIŲ kiekvienam jaunajam kanklininkui ir vadovams: Biržų „Saulės“ gimnazijos folkloro ansambliui „Saulala“, vad. Nijolė Kaulinienė, Anykščių meno mokyklos kanklių ansambliui „Nendrelė“ ir Utenos KC Užpalių skyriaus kanklininkų ansambliui „Pasagėlė“, šių kolektyvų vadovė Jolita Novikienė, Pasvalio „Svalios“ progimnazijos folkloro ansambliui „Saulutė“ ir Pasvalio r. Vaškų gimnazijos tradicinių kanklių ansambliui ir jų vadovei Astai Grigaliūnienei, Panevėžio r. muzikos mokyklos tradicinių kanklių ansambliui „Kanklytės“, vad. Loreta Venslavičienė, Klaipėdos r. Vėžaičių KC kanklininkų ansambliui „Girelė“, vad. Ramutė Pozingienė, Utenos meno mokyklos folkloro ansambliui „Sietynas“, vad. Rima Garsonienė, Biržų V. Jakubėno muzikos mokyklos folkloro ansamblio „Agluonėla“ vadovei Aušrai Trapulionytei-Butkauskienei. AČIŲ

buvusių kolektyvų „Radastėlė“ (Rokiškis) ir „Obelyta“ (Kupiškis) vadovėms Emilijai Repšienei ir Danutei Boverienei – kaip miela buvo jus matyti šventėje!

Mūsų pagarba ir nuoširdi padėka savanorių komandai. Nuo šešiamečio iki septyniadešimtmečio – kiekvieno iš Jūsų įdėto matomo ir nematomo darbo dėka „Skambantys kankleliai“ nuo pasiruošimo jiems minutės iki finalinio akordo vyko sklandžiai.

Projektą finansavo Lietuvos kultūros taryba ir Utenos rajono savivaldybė. Rėmėjai: UAB „Žydroji lapė“, IĮ parduotuvė „Pauleta“, Birutės ir Rimo Sabalių ūkis, UAB „Medidomus“. Partneriai ir draugai: Užpalių seniūnija, gimnazija, biblioteka, klubas „Ašvienių fanai“, medžiotojų klubas „Užpaliai“, grilis/laužas „Ogio patiekalai“, Dariaus Maračinsko „Senoji fotografijos ateljė“. Informaciniai rėmėjai: Utenos radijas, laikraščiai „Už Palių“, „Utenos apskrities žinios“, „Utenos diena“. Dėkojame.

*Bendruomenės „Užpalėnų krivulė“
pirmininkė Vida Juškienė*

Į Užpalius sugrįžo linai

Mums pavyko!!!

Pavyko įgyvendinti svajonę, kad Užpaliuose vėl žydėtų linai.

„Gero skonio“ klubo moterys pasarį pasėjo linus Viktorijos Jovarienės sodyboje. Liepos 1 d. šventėme linų žydėjimo šventę kartu su UKC Užpalių

skyriaus kanklininkų ansambliu „Pasagėlė“, kuri vadovaujama Jolitos Novikienės apdainavo žydinčių linų lauką. Šventės dalyvius per linų žydėjimo papročius vedė šventės viešnia Irena Leikauskienė.

Kas gali būti lietuviškiau už žydinčius linus ažuolų apsuptyje ir medų ant

balta drobule užtiesto stalo, vaišinantis burnoje tirpstančiais Viktorijos keptais sausainiais.

Linus, kartu su „Gero skonio“ klubo moterimis, pasėjome nedideliame žemės lopelyje, kurį mums išskyrė Viktorija Jovarienė. Mes pasėjome, linai žydėjo ir juos nurovėme. Šiame įdomiame

Nuotr. iš Užpalių bibliotekos archyvo

KANIŪKAI

Poezija Kaniūkuose

Rugpjūčio 10 d., į Kaniūkų laisvalaikio salę, rinkosi žmonės neabejingi poezijai ir aukštaičių tarmei. Svečiavosi poetas Svajūnas Dačkevičius. Svečias

pristatė savo naujausią knygą „Aukštaitijas rojus“. Tai šeštoji autoriaus knyga ir antroji, parašyta aukštaičių tarme. Kaip pasakojo poetas, jį nuo mažų die-

nų žavėjo Aukštaitijos gamta, žmonių paprastumas, tarmė. Važinėdamas po kaimus ir bendraudamas su senoliais jis kolekcionavo tarmiškus žodžius. Tarmiškus eilėraščius pradėjo rašyti kai iš Utenos išvyko gyventi į Kauną. Meilė savo kraštui, jo istorijai paskatino kurti aukštaičių tarmę. Eilėraščius iš savo naujausios knygos skaitė ne tik autorius, bet ir renginio dalyviai: Zita Kaunelienė, Aušrė Indrašienė, Ona Sirvydienė, Virginijus Keraminas, Laima Jakštonienė. Neabejingi Svajūno Dačkevičiaus kūrybai galėjo įsigyti knygą su autoriaus autografu, o bendraujant prie kavos puodelio sužinoti daugiau apie jo kūrybą, gyvenimą, pasiklausyti dainų jo tekstais.

Ačiū visiems prisidėjusiems prie aukštaičių tarmės puoselėjimo ir sklaidos.

Bibliotekininkė Zita Kaunelienė

Iniciatyvos Kaniūkuose

Už bendruomeniškumą ir motyvaciją darbui tvarkant senąsias kaimų kapinaites, Kaniūkų kaimo viešąsias erdves, paplūdimį padėka užimtumo tarnybos darbininkams Antanui, Kęstučiui, Girmantui, Valiai, Gražinai, Valiui. Už darbų organizavimą Jonui, Užpalių seniūnijos seniūnui ir seniūnijos darbininkams už pagalbą transportu šakų, lapų išvežimui.

Kaniūkų kaimo žmonės ir svečiai džiaugiasi gražėjančia pagrindine kaimo gatve, pasakojančia įdomią Kaniūkų kaimo gyvenimo istoriją.

*Bendruomenės pirmininkė
Aušrė Indrašienė*

Vasara jau baigėsi, maudynės atidėtos iki kitos vasaros ir lieptelis Kaniūkų kaimo paplūdimyje, kurį padarė auksarankis Stasys Pernašas, sėkmingai atlaikęs poilsiautojų antplūdį liko laukti kitos vasaros. Ačiū Gražinai Pernašienei už rūpestį ir DIDELIS AČIŪ Stasiui Pernašui už darbą.

Tiesiog, jeigu Jūsų netenkina situacija, kartu imkime ją ir pakeiskime.

Taip ir padarė Kaniūkų kaimo gyventoja Jūratė Vaškeliene – įgyvendino puikią iniciatyvą, taip reikalingą Užpalių kapų lankytojams. Subūrė bendraminčių kaniūkiečių būrį ir pripirko laistytuvų, kibirų, kuriais dabar naudojasi visi Užpalių kapų lankytojai.

Nuoširdus ačiū Jūratei Vaškelienei už puikią iniciatyvą.

Nuotr. A. Gydelienės

VILUČIAI

Birželio 27d., Vilniaus Antakalnio kapinių menininkų kalnelyje, amžino poilsio atgulė vilutiškė, gydytoja - rentgenologė, visuomenės veikėja, buvusi pirmoji Vilutiškių bendruomenės steigėja, pirmininkė, nepailstanti organizatorė Marija Dovydaitienė. Netekome labai svarbaus ir iškilaus Vilučių krašto žmogaus. 2008 m. Marija Dovydaitienė sudarė ir išleido Vasario 16-osios klubo istoriją, 2000 m. išleido knygą apie Vilučius, prisidėjo prie šaulio, ateitininko

Vinco Dovydaičio atminimo įamžinimo Valkininkuose. Marija Dovydaitienė - daugelio kitų darbų autorė ir sumanytoja. Per savo gražų 95 metų gyvenimo kelią, ponija Marija ėjo vadovaudamasi garbės bei sąžinės principais, meile gimtinei, žmogui. To mokė ir mus. Tokia buvo ir išliks mūsų atmintyje.

Dar pabūkim kartu - su tokia minimi birželio 29 d. vilutiškiai rinkosi į popietę, kurią bendruomenė suruošė ilgametei Vilučių bibliotekos vedėjai Ri-

mai Vaičienei ir laisvalaikio salės kultūros specialistei Nijolei Petrusevičienei. Moterys buvo palydėtos į užtarnautą poilsį. Nuoširdūs palinkėjimai iš seniūno Eugenijaus Keramino, bendruomenės narių, bendradarbių lūpų skaidrino nuotaiką. Nuotaikingos UKC Užpalių skyriaus „Svajos“ ir „Gijos“ ansamblių dainos ir posmai, Vilutiškių personažų Jaronimo, Mikasės, Daratos pašmaikštavimai, armonikos garsai sukūrė nepamirštamą palydėtųjų šventę. Sma-

nuketa į 7 psl.

Į Užpalius sugrįžo linai

atkelta iš 5 psl.

potyrių kelyje mus lydėjo linų mylėtoja Irena Leikauskienė.

Muzikos ir poezijos vakare Lino pasaka, kurią papasakojo Irena Leikauskienė buvo dermėje kartu su kraštiečio poeto Prano Raščiaus poezija, kurią skaitė renginio dalyviai ir muzika, kurią mums dovanojo Asta ir Emilija, UKC Užpalių skyriaus moterų ansamblis "Gija" ir Renata Buzėnaitė ir Audronė Misiukaitė.

Renginys buvo iš trijų dalių. Pirmas dalis buvo skirta linui ir prasidėjo kanklių muzika, kurios skambėjo Astos ir Emilijos rankose kartu su Irenos Leikauskienės lino kelio istorijos pasakojimu. Pabaigtuvių vainikais Irena papuošė Viktorijos ir seniūno galvas.

Antra dalis buvo skirta poetui, kraš-

tiečiui Pranui Raščiu ir jo poezijos knygos "Paragauki sulos", kurią išleido poeto sūnus Andrius Raščius, pristatymui. Poeziją skaitė patys renginio dalyviai. Skambėjo UKC Užpalių skyriaus moterų ansamblio "Gija" dainos /vadovė Nijolė Navikienė/.

Trečioje renginio dalyje klausėmės viešnių Renatos Buzėnaitės ir Audronės Misiukaitės atliekamų kūrinių.

Po Audronės atliktos dainos apie angelą mergaitės Goda, Ema, Judita ir Akvilina susirinkusiems išdalino renginio metu sukurtus lininius angelus ir linų ryšulėlius, kad jie saugotų namus ir suteiktų ramybę.

Renginį įgarsino Jorūnas Janaudis.

Bibliotekininė Vida Juškienė

Nuotr. M. Maneišytės

Po Žemaitiją

Užpalių Vaikų dienos centras tradiciškai vasarą keliauja aplankyti naujų vietų: po tą regioną žygiuoja, apsilanko muziejuose, susipažįsta su miestų ir miestelių, pilių ir piliakalnių, girių ir girelių istorija. Užpalių Vaikų dienos centras 2021 metų kelionei pasirinko Žemaitiją. Šis etnografinis regionas yra labai paslaptingas. Tam kad pažintume Žemaitiją ir sužinotume jos paslaptis, per keturias kelionės dienas apkeliavome daug miestų: Tauragę, Indiją, Šilalę, Laukuvą, Varnius, Telšius bei Plungę.

Pirmos dvi naktys buvo praleistos Paršezerio stovyklavietėje. Pirmą dieną smarkiai lijo, todėl išlipę iš autobuso bėgome link vietos, kurioje planavo me nakvoti. Buvome pavargę, nes pirmą kelionės dieną aplankėme Panemunės pilį, kelis piliakalnius. Vilkijoje marš-

Nuotr. iš Užpalių bibliotekos archyvo

rutas kurį laiką vingiavo palei Nemuną. Paskatinti vadovų Valerijos ir Giedriaus važiuodami autobuse pasakojome mies-

tų istorijas remdamiesi faktais kūrėme legendas.

nuketa į 9 psl.

atketa iš 6 psl.

gu žinoti, kad gyveni tarp žmonių, kurie tave myli. Truputį liūdna, kad rajono valdžios iniciatyva nuo liepos pirmos dienos nutraukiama Vilučių laisvalaikio salės veikla.

Nuo 2009 m. liepos 6 d., kada mūsų Tautiška giesmė pirmą kartą skriejo aplink žemės rutulį, vilutiškiai kiekvie-

nais metais jungiasi prie šios pilietinės iniciatyvos. Nereikia jokių kvietimų ar raginimų. Jausdami meilę Lietuvai, savo kraštui, savo kaimui lyg upeliai susibėgame į bendrą būrį. Visai nesvarbu, kad kartais nepataikom į natą ar pakeičiam melodijos ritmą, svarbu skamba giesmė prie kaimo kryžiaus gražų liepos vakarą. Vilučių kaimo kryžius jau 20 metų laimina mūsų gyvenimus. Šį pavasarį seniūno Eugenijaus Keramino

rūpesčiu ir Justo Gudelio, Sauliaus Gylio, Gedimino Pežinsko, Aido Gaučio darbuščių rankų dėka kryžius pasipuošė nauja tvorele. Vilius ir Aldona Vaičiai sutvarkė aplinką. Vasarą kryžiaus teritoriją visuomet nušienauja Arvydas ir Valdas Vanagai, kurie parūpina suoliukus ir liepos 6-osios renginiui. Visiems prisidedantiems prie iniciatyvų ir tradicijų puoselėjimo - nuoširdus AČIŪ.

Vilutiškių bendruomenės pirmininkė N. Petrusiavičienė

Senųjų Remeikių gyventojai išliks atminty

Greta STANKEVIČIŪTĖ

Rugpjūčio 11 dieną senose neveikiančiose kapinaitėse, esančiose pietrytinėje Remeikių kaimo dalyje, buvo atidengta ir pašventina paminklinė lenta, skirta čia palaidotiems gyventojams. Šios idėjos iniciatorius – garsus fotomenininkas Stasys Paškevičius.

Drauge sutvarkytos kapinės

Susirinkusius apylinkių gyventojus pasveikino Užpalių seniūnijos seniūnas Eugenijus Keraminas. Jis džiaugėsi, jog vietiniai bei Utenos rajono Kaniūkų krašto bendrija (pirmininkė Aušrė Indrašienė) nuoširdžiai prisidėjo tvarkant kapinaites. Visai neseniai jos buvo apleistos, stovėjo tik trys išlikę granitiniai paminklai su iškirstais užrašais: „1910 m. Juzapa Kossa“, „1914 m. Kazimier Bagdanas“ bei „1928 m., atminties Antana Šlama“. Dabar kapinės aptvertos, sutvarkytos, paminklinė lenta ir degančios žvakės primena, jog čia amžinojo poilsio atgulė daugiau nei tūktantis gyventojų. E. Keraminas užsiminė, jog seniūnijoje tokių kapinaičių, laukiančių gerų žmonių rankų, yra 38.

Tikslus skaičius – nežinomas

Užpalių Švč. Trejybės parapijos klebonas Jonas Bučelis, pašventinęs paminklinę lentą, kvietė nepamiršti, kad čia išvardyti dar ne visi palaidotieji. Iš pa-

Remeikiai – pavardžių lopšys

minklinėje lentoje įamžintų beveik 200 vardų ir pavardžių dauguma – vaikai iki septynerių metų. Vyresnių amžius retai siekdavęs 60, 70, tačiau yra išimčių. „Reikia neužmiršti, kad archyvuose yra daug vaikų, kurių nespėta pakrikštyti. Jie ir savizudžiai buvo laidojami visai šalia kapinių, už tvoros“, – aiškino J. Bučelis apie tuometį paprotį. Kažkas iš dalyvavusių pastebėjo, jog paminklinėje lentoje surašytas palaidotų žmonių sąrašas prasideda ir pasibaigia vaikų pavardėmis. O tarsi pastaba apačioje byloja, kad po 1920 metų mirusiuosius laidoti veždavo į Užpalių kapines. Manoma, iki 1932 metų čia laidodavo tik mažus vaikus, nes paskutinis šešių mėnesių mergaitės palaidojimas užfiksuotas 1932 metų balandžio 27 dieną. Pirmoji kapinėse palaidota keturiolikmetė Ona Būgaitė 1777 metų rugpjūčio mėnesį.

Širdžiai artimam kraštui

Šiuo metu vilnietis S. Paškevičius itin kukliai pristatė savo idėjos gimimą ir darbo vaisių, kurių brandino net 20 metų. „Galima sakyti, esu kilęs iš Utenos, čia turėjau giminių, tad praleidau keletą vasarų. Šis kraštas – artimas širdžiai. Po šv. Mišių būdavo laiko, tai pavartydavome archyvus, žurnalus. Nepatingėdavau pasižymėti pamatęs Remeikių vardą. Turbūt reikėtų sakyti, kad dabar jau nebėra rašytinių šaltinių, kurių nebūtume peržiūrėję“, – pasakojo idėjos autorius.

Kaip tvirtino žymus kraštotyrininkas rašytojas Vytautas Indrašius, pirmasis Remeikių gyventojas buvo Remeikis. Anot jo, ir kaimo pavadinimas kildinamas iš šios pavardės. S. Paškevičiaus įsitikinimu, prieš kelis šimtus metų šioje vietoje klesėjo kelios šeimos: Remeikiai, Indrašiai, Šlamai. „Garsią Šlamų pavardę kaime lydėjo pagarba. Šlamas turėjo daugiausia žemės, žirgyną, net merginas išleisdavo į mokslą, kai kiti retai leisdavo ir berniukus“, – tęsė pasakojimą apie kaimo žmones S. Paškevičius. Iš mažo kaimelio Utenos rajone šios pavardės plačiai išplito po pasaulį. Išskilmėse dalyvavęs nuolatinis šio kaimo gyventojas Povilas Andrašius, paklaustas, kaip jaučiasi stovėdamas ant protėvių žemės, atsakė, jog gerai. „Vien ant šios paminklinės lentos matau apie 50 giminių vardų. Galiu tik įsivaizduoti, kad palaidotų čia daugiau – šimtai“, – mintimis dalijosi P. Andrašius. Tiesa, jo pavardė šiek tiek pakitusi: po 1863 metų sukilimo ištremti protėviai iš Rusijos sugrįžo kaip Andrašiai. Pavardė, kraštotyrininko V. Indrašiaus nuomone, pakito tremtyje Saratovo gubernijoje Čiornaja Padinos kaime dėl neraštingų vietinių raštininkų klaidos. Išskilmėse dalyvavusios Kaniūkų ir Norvaišių kaimų moterys kalbėjo, jog, deja, žmonės sensta ir, jei numiršta neperdavę atsiminimų, istorija miršta kartu. Pasak jų, ši paminklinė lenta ir dėmesys protėviams – puikus būdas įamžinti kaimo atminimą ateinančioms kartoms.

*Straipsnis iš „Utenos dienos“
laikraščio*

JAUNIMAS

Po Žemaitiją

atketa iš 9 psl.

Antroji diena buvo žygio diena. Planavome aplankyti Kūlgrindą, bet užsukti į pelkėtą kelią nepavyko – sutrukdė lietus. Oras nelepino ir nekreipiant dėmesio į kai kurių keliautojų nuogastavimus, apėjome Paršėžerio ežerą.

Trečią dieną išlėkėme tyrinėti Telšių. Ten susitikome su mokytoja Ingrida, kuri patarė apkelti miestą su Gidu. Gidas aprodė visą Telšių senamiestį, nuvedė prie lankytiniausių Žemaitijos sostinės vietų. Po apsilankymo Telšiuose, lydimi vadovų, išvažiavome link nakvynės vietos.

Paskutinę ketvirtą dieną, prieš grįžtant namo, apsilankėme Šaltojo karo muziejuje, nacionaliniame Žemaitijos parke, apsilankėme Platelių ežerą. Orientuotis vietovėse padėjo Giedrius Indrašius kurso draugas. Paskutiniai kelionės taškai buvo Kryžių kalnas ir malūnas. Malūne vyko kelionės refleksija, kurios metu aptarėme kelionę, pasidalinome išpūdziais, ieškojome atsakymų į iškilusių klausimus.

Ačiū vadovams, kad skatina keliauti ir pažinti Lietuvą.

Keliautoja Beatrisė Vinokurova

Valio valio!

Užpaliuose įvyko 25 –oji VDU Švietimo akademijos choro stovykla. Džiaugiasi choro dalyviai turėdami galimybę vėl ir vėl sugrįžti į vasaros rezidenciją Užpalius. Džiaugiasi užpaliečiai turėdami galimybę pasiklausyti nuostabaus koncerto. Tikimės, kad ši abipusė nauda grįsta draugystė tęsis.

Ačiū Jums mielieji choristai už Jūsų jaunatvišką maksimalizmą, gėrio ir grožio dalinimą rieškučiomis. Išlikite ir sugrįžkite.

Nuotr. iš Ave Vita archyvo

Vasaros koncertai

Ši vasara roko grupei „Dark Light“ buvo pati įsimintiniausia bei sėkmingiausia! Su trenksmu pasirodė aštuoniolikoje koncertų – Radviliškyje, Rus-

nėje, Elektrėnuose, Vaškuose, Garliavoje ir kitur. Net penki iš jų buvo respublikiniai konkursai, kuriuose sėkmingai pavyko iškovoti pirmąsias vietas ir šau-

nius prizus! Klaipėdoje, profesionalioje studijoje, įrašėme jau trečiąją autorinę dainą! Džiaugiamės įdėtas darbu, kuris po ilgų valandų repeticijų davė savo vaisius ir dabar galime didžiuotis tokiais pasiekimais, bei su dideliu pasididžiumu garsinti Užpalių vardą visoje Lietuvoje. Be abejo, tokia sėkmė greičiausiai mūsų nebūtų lydėjusi, jeigu šalia neturėtume tokio šaunaus palaikymo iš Užpalių bendruomenės, mūsų šeimos narių ir grupės puikiojo vadovo – Aurelijaus Janaudžio, kuris skatino mus ir esant būtinybei, sudrausmindavo. Artėjant rudeniiui ir prasidedant mokslams, planuojame ir toliau daug repetuoti, ruošti naująjį repertuarą ateinantiems koncertams, ir žinoma toliau kurti autorines dainas, kurias tikimės pristatyti visiems kuo greičiau!

*IV g klasės mokinė
Medeina Maniušytė*

Vytautas Indrašius

Iš spaudai rengiamos knygos „Pro nebesamus kaimų langus“

Provincijos šviesuolių Garunkščių dukrelės

Gyveno Šeimyniškių kaime ūkininkas Povilas Garunkštis (1902 09 19 – 1965 12 03) to laikmečio provincijos šviesuolis. Baigęs Užpalių progimnaziją išvyko į Kauną tikėdamas tapti matininku. Tačiau nuo tėvo gavo žinią, kad brolis Balys nenori ūkininkauti: grįžk, sūneli, namo ir gelbėk 21 ha ūkį, kol dar nepateko į varžytines. Grįžęs tapo darbščiu ūkininku, atnaujino trobesius, užveisė nemažą sodą ir žvalgėsi tinkamos žmonos.

O ji buvo netoliese, Ilčiukų kaime, aštuntoji Antano ir Emilijos (Urbanaitės) Viliūnų dukra Stefanija (1907 03 30 – 1989 12 08). Atsivežė Povilas dvidešimtmetę Stefaniją pas save, jos tėvams palikęs dvyne seserį Marytę. Brolio Jono ūkyje netrūksta darbų, tik spėk suktis. Marytė taip įsisuko tarp šešių jo vaikų, kad ištrukti nebegalėjo. Pamiršusi, kad jaunystė ne amžina, kad reikia tekėti ir savus gimdyti...

Stefanija Garunkštienė prilygo vyrui darbštumu, vikrumu, sumanumu. Užaugino tris gražias talentingas dukreles: Birutę, Albiną ir Zenę Zinaidą. 1942 m. rudenį gimė sūnus Kęstutis, turintis fizinę negalią. Tačiau ir jis surado vietą po saule. Gyveno ir mirė Vilniuje, palikęs dvi dukras.

Dukra Birutės Garunkštytės – Būgienės prisimena, kad „mama Stefanija nuo jaunystės buvo gera siuvėja. Todėl buvo „mandresnė“ už kitas kaimo merginas, rengdavosi pačios siūtomis suknelėmis, gerai tinkančiomis prie kūno. Kaimynės sakydavo: „Garunkštien, iš kur tu moki taip nudailinti; užsivelki ir kaip nulieta, nei apdrimba, nei raukšlėjasi“. Mama tik nusijuokdavo, - kaimynių žodžiai ją malonino. Siuvo iš jai patinkančios medžiagos, kurią rasdavo miestelio žydų parduotuvėje. Turėjo įsigijusi „Zinger“ mašiną. Jos trys dukrytės buvo gražiai išpuoštos, vilkėjo pačios siūtais drabužėliais. Mėgo rankdarbius. Seklyčioje esančius paveikslus ir šeimos nuotraukas, apipindavo gražiais nėriniais, inkrustuodavo surinktomis gėlytėmis.

Povilas ir Stefanija Garunkščiai su dukrelėmis Albina ir Birute (stovi) 1935 m. Šeimyniškių kaime. Dar nėra gimusi-os dukrelės Zinaidos.

Žurnalistė Zinaida Garunkštytė su vyru Egidijumi Baleišiu 1964 m.

Kai mus mama gražiais rūbeliais rengdavo, tai mus kviesdavo į miestelio šventes ir į bažnyčią. Kunigas bažnyčiai rinkdavosi tik tuos vaikus, kurie buvo švarūs, aprenkti gražiais drabužėliais,

mergaitės supintomis kasytėmis. Birutė prisimena, kad nuo 5 metų bažnyčioje pradėjo barstyti gėles, priklausė angelaičių grupei. Kai į Užpalius atvyko vyskupas Paltarokas, klebonas Paurys atrinko pačius gabiausius vaikus; mergaites ir berniukus pasitikti vyskupo. Visi buvome su tautiniais drabužiais, - tai aš buvau pati mažiausia. Vyskupas gyveno klebonijoje, tai angelaičiai su gėlėmis vyskupą pasitikdavo prie klebonijos ir lydėdavo į bažnyčią. Po šv. Mišių vėl lydėdavo į kleboniją.

Birutė pasakojo, kad mama augino braškes, tuo laikmečiu retą uogą kaimiečio darže. Kai senoji uogienojų lysvė nusendavo, leisdavo į ją vaikus, o pati prižiūrėjo ir puoselėjo naujas lysves. Uogas nešdavo parduoti vaistininkui, mokytojams ir kitiems garbingiems miestelio žmonėms, - jie daugiau mokėdavo. Tuomet dukros mamos labai laukdavo, nes visada atnešdavo saldainių ir kitų gardumynų.

Kaime buvo mada lošti kortomis. Tai vienoje, tai kitoje troboje sueidavo vyrai ir traukdami suktines lošdavo iki išnaktų, dūmais prismirdindami visus kambarius. Tėvas pasakė: „mūsų namuose kortų nebus, bet mes nenuobodžiausim“. Ir visada mes turėjome ką veikti. Tėvai iš miestelio atsinešdavo knygų ir vakarais surengdavo garsius skaitymus. Mama verpia, tėvelis vėl kažką dirba, o ant stalo atversta knyga. Kai buvome mažos, mama skaitydavo vaikiškas knygeles ir pasakas; vieną puslapį paskaito mama, kitą tėtis, po to mes trys dukros paeiliui. Ir taip vos ne kiekvieną vakarą. Taip pripratome prie garsinių skaitymų, kad laukdavome kada galėsime susirinkti kartu. Vokiečių okupacijos metais, vienu laiku buvo sunku su žibalu, tai tėtis turėjo priskaldytą balanų ir buvo padaręs kažkokiam skystyje sumirkytą „knačą“, kuris degė šviesiau. Prie tolios šviesos mes ruošdavome pamokas.

Mama labai mėgo Biliūną ir Valančių. Kai skaitydavome Biliūną, mama visada verkėdavo. Mes klausdavom: „Mama, gal tau sunku, gal mums ne-

Provencijos šviesuolių Garunkščių dukrelės

atketa iš 10 psl.

skaityti?“. „Dukrytės- sakydavo mama, - kad labai gražiai ir teisingai aprašyta“ ir prašydavo skaityti toliau. Tėtis mums skaitydavo Maironį, Baranauską, bet labiausiai mėgo Teofilį Tilvytį. Kur tik

Mokytoja Birutė Garunkštytė su vyru Adolfu Būga ir vaikais: Rasa ir Sigitu 1970 m. Minkūnuose

randa Tilvyčio knygą, tuoj neša namo. O jo poemą „Dičius“ beveik visą mokėjo atmintinai. Kai ateina eilė tėčiui skaityti, tai jis darbą dirbdamas mums ir pradeda iš atminties skaityti „Dičių“; ne monotoniškai, su intonacija ir pauzėmis, labai patraukliai. Kaip mus augino ir auklėjo, tokios ir užaugome: moksle - pirmūnės, gyvenime - aktyvios, kambariuose pilna knygų ir laikraščių.

Anot dukros Birutės „sunkiausia mūsų šeimai buvo pokario metais. Juk turėjome 21 ha žemės, nuo tos žemės valdžia užkraudavo didelius mokesčius. Tėvas nepajėgdavo susimokėti, tai atvažiavę agentai iššluodavo paskutinius grūdus iš aruodo. Kartą neradę grūdų, konfiskavo kiaules. Tėvai sakydavo: „kaip begyvensim, bet dukras į mokslus leisim“. Kaip įmandydami vertėsi, tėvas pynė ir pardavinėjo balaninius krepšius, mes su motina rinkome grybus ir uogas. Gyvenimas pagerėjo kai susikūrė Šeimyniškių kolūkis, visi puolė dirbti. Visi dirbo vieningai, prisiruošdavo žiemai gyvuliams pašaro, laiku pagirdydavo, nereikėjo jų pavasarį kabinti ant virvių. Nors už darbą gaudavome gramus, bet atkutome“.

Tėvai kaip sakė, taip ir padarė, - visos trys Garunkštytės baigė aukštuosius

mokslus: Birutė ir Albina tapo pedagogėmis, Zina – žurnaliste.

Birutė Garunkštytė (gim. 1932 06 08) gambiausia Užpalių vidurinės mokyklos abiturientė stojo mokytis į Vilniaus pedagoginį institutą. „Buvo paskutinės dienos prieš studijas. Neabejojau, kad priims, važiauvau į Vilnių su maistu ir pataline. Ir smūgis į pačią širdį, mandatinė komisija gražino dokumentus su pirašu: „Tėvai turėjo valaką žemės ir samdė samdinius“. Tik vėliau sužinojau, kad tokią charakteristiką institutui buvo nušuntęs Užpalių partorgas Šilovas.

Grįžusi pas tėvus, iš pažįstamų nugirdau, kad Ilčių mokyklai trūksta mokytojų. Nuvažiauvau į Dusetų rajono švietimo skyrių. Su džiaugsmu priėmė ir paskyrė Ilčių mokyklos komplekto Satarečiaus

Dusetų vidurinės mokyklos mokytoja Albina Garunkštytė - Čižienė

kaime mokytoja. Apsidžiaugiau, kad gavau darbą netoli namų. Satarečiuje mokytojau 1950 – 1954 m. kol ištekėjau. Mano vyras Adolfas Būga (1923

– 1993) dusetiškis iš Vozgelių kaimo, buvo baigęs Antalieptės žemės ūkio mokyklą, dirbo agronomu Dusetų Melioracijos statybos valdyboje. 1952 m. atsiuntė į Užpalius ir paskyrė „Tarybinio artojo“ kolūkio pirmininku. Kolūki po dvejų metų sustambino ir mes su vyru persikėlėme į Rokiškio rajoną. Vyrą paskyrė kolūkio agronomu, dirbo labai ilgai. Mane Minkūnų pradinės mokyklos vedėja. Mokykla buvo tremtinių troboje Zalūbiškio kaime, ten pat ir mums butą davė, kuriame gyvenu iki šiolei, sūnaus Sigitu prižiūrima.

Vaikų mokykloje susirinkdavo apie trisdešimt, susidarė keturios klasės. Vaikai buvo labai išdykę, neklausė, daužė langus, nedalyvavo jokiose programose. Tokią mokyklą man paliko prieš tai buvusi mokytoja. - ne mokykla, o palaida bala. Diena iš dienos pratinau mokyti, mergaites įkalbinau šokti, berniukus vaidinti. Pradžioje pasakėčiose, vėliau rimtesniuose vaidinimuose. Mokiniai tapo drausmingesni, pažymiai geresni. Džiaugėsi rajono valdžia, kad tokia jaunutė mokytoja susitvarkė su išdykėliais“.

Dirbdama Minkūnuose Birutė Garunkštytė - Būgienė 1955 – 1957 m. mokėsi Panevėžio pedagoginėje mokykloje ir tapo diplomuota pedagoge. Turėjo daug visuomeninių užduočių ir noriai jas vykdė. 1968 m. organizavo mokyklos 50 – čio šventę, buvo apdovanojama medaliu „Už šaunų darbą“ (1970), „Garbės ženklas“ ordinu (1971 07 20), suteiktas „Liaudies švietimo pirmūnės“ vardas. 1973, 1974 ir 1976 m. apdovanojama „Socialistinio lenktyniavimo nugalėtojos“ ženklais. Minkūnų mokyklos vedėja buvo iki jos uždarymo 1998 m. rugpjūčio mėn. Atsisveikinant su ilgamečiu darbu gavo „Darbo veterano“ medalį.

Sūnus Sigitas (gim. 1955) ir dukra Rasa (gim. 1960) baigė aukštuosius mokslus. Sigitas 1978 m. baigė Vilniaus Pedagoginį institutą ir su paskyrimu iki 2000 m. mokytojavo Šiaulių mieste 43 – je profesinėje technikos mokykloje. Kai mokykla buvo panaikinta, grįžo į tėviškę. Dukra Rasa Bulikienė gyvena Vilniuje, dirba „Sietuvos“ progimnazijoje pradinėjų klasių mokytoja.

Tęsinys kitame numeryje

Karantino metai su Užpalių bendruomene

Sodybą Užpalių seniūnijoje turime dvidešimt vienerius metus. Kai sodyboje gyveni savaitgaliais ir atostogų laikotarpiu su Užpalių krašto gyvenimu susipažįsti prabėgom. Mūsų šeima stengiasi dalyvauti ir palaikyti bendruomenės, bibliotekos, kultūros centro organizuojamus renginius. Visada džiugindavo kamerinis renginių formatas, kai žmonių net ir dideliuose renginiuose nedaug palyginus su miesto masiniais susibūrimais, skoningi lygiadienio ir saulėgrįžos koncertai, kuriuose netikėtai pažinome Druskininkų džiazo kvartetą, grupę SubtiluZ, cerkvėje klausėmės skaitomų Čiurlionio laiškų. Miela prisiminti dar tokią nesena

Nuotr. iš bendruomenės archyvo

himno giedojimo tradiciją per Mindaugo karūnavimo dieną, pasibuvimą su bendruomene, kurio taip pritrūko šįmet.

Karantino metu Užpalių seniūnijoje gyvenome visus metus. Nuotolinis darbas ir nuotoliniai vaikų mokslai mums suteikė galimybę gyventi ne uždarytiems bute, o pamatyti ir patirti visus keturis metų laikus sodyboje. Kelionės į biblioteką pasiimti leidinių tapo vienintele kultūrine pramoga žiemos metu. Laisvėjant karantinui vėlyvą pavasarį ir vasarą pažintis su bendruomenės veiklomis buvo maloniai nustebinęs atradimas. Įstaigos gali funkcionuoti kai ten dirbantys žmonės užsuderėtų atlyginimą atlieka jiems pavestą darbą, o bendruomenė išgyvena ir stiprėja tik pasišventusių keistuolių dėka, kuriems ne vis vien kas vyksta už jų kiemo, versloribų. Tai žmonės, kurie neskaičiuoja valandų ir nelaukia atlygio. Tokių žmonių

dėka vyksta renginiai, stovyklos, vaikų ir bendruomenės išvykos. Bendruomenei pasiseka, jei aplinkoje tokių „keistų“ žmonių ne vienas. Mūsų šeimai šįmet pasisekė pažinti ne vieną tokį pasišventėlį. Visą vėlyvą pavasarį ir vasarą nestokojome nuotykių, kelionių ir kultūrinių renginių. Jei jų pritrūkdavome vietoje, turėjome nuostabių užpalėnų bendraminčių, pasiduodančių kultūrinėms Anykščių kultūros centro provokacijoms.

Sunku net ir prisiminti kiek visko daug nuveikta ir pamatyta šią vasarą su Užpalių bendruomene. Kelionės į Ignaliną, Paliesiaus, Burbiškių dvarus, Bitininkystės muziejų, aplankytas Panevėžio ir Radviliškio rajonai, plukdytas sielininkų plaustas, dalyvauta stovyklos „Skambantys kankleliai“ veikloje. Pastaroji stovykla buvo puikus susitelkusios ir kūrybingos bendruomenės renginio pavyzdys.

Baigiamojo koncerto svečiai, su kuriais teko bendrauti, džiaugėsi, kad buvo taip svetingai sutikti ir globojami.

Mūsų šeimos karantino metai Užpalių seniūnijoje neprailgo. Džiaugiamės sutikę daug įdomių, dirbančių savo krašto labai žmonių. Labai viltingai nuteikia bendruomenės pirmininkės pasakojimas apie susitikimą su jaunais Užpalių seniūnijos gyventojais, kurie domisi bendruomenės veikla. Galbūt atjaunėjusi bendruomenė artimiausiu metu stebins ir džiugins dar kitokiais požiūriais, veiklomis ir įgyvendintais projektais, o mūsų šeima lauks ir palaikys įdomias iniciatyvas, nes per šiuos metus Užpalių bendruomenė tapo ir mūsų bendruomene.

Diana Šlapšinskienė

INFORMACIJA DĖL LAIKRAŠČIO „UŽ PALIŲ“ PRENUMERATOS

Laikraštį galite užsiprenumeruoti bibliotekoje adresu:

Pilies 14, Užpaliai.

Laikraštis leidžiamas kartą į ketvirtį.

Numerio kaina 2,00 Eur.

Už keturis laikraščio numerius 8,00 Eur.

Kyla klausimų skambinkite
Tel. 8 614 52411 arba rašykite
uzpalenu.krivule@gmail.com